

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบความสำเร็จในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าด้านใดก็ตามต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ และกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคน คือกระบวนการทางการศึกษา ถือว่าเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการฝึกเตรียมคน เพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (กองวิจัยการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 3) กระบวนการเรียนการสอน เปรียบเสมือนหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นคนดี มีความรู้ ความคิด ความสามารถ (ศรีสมร พุ่มสะอาด, 2541 : 63) และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษานั้น ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง นับได้ว่าบทบาทของครูเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2544 : 8) กล่าวได้ว่าครูคือผู้สร้างโลก ผู้นำทางชีวิต และผู้ยกระดับวิญญาณมนุษย์ ด้วยบทบาทที่สำคัญของครูที่มีต่อการจัดการศึกษา คุณภาพของครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 48-49) ตามมาตรา 52 ได้กำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดให้มีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพมาตรฐาน ครูจะต้องมีใบประกอบใบวิชาชีพครู ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอน ดังคำกล่าวของโกวิท ปรเวลาพฤกษ์ (2541 : 58) ที่ว่าความสามารถของครูเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะนำไปทำนาย หรือคาดหมายคุณภาพของนักเรียนได้โดยตรง ครูที่มีความสามารถสูงย่อมชำนาญในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงมือทำ อันนำไปสู่ผลการเรียนที่แท้จริง การเพิ่มคุณภาพครู ระดับฝีมือครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เช่น พัฒนาสมรรถภาพทางปัญญาของผู้เรียน ลักษณะนิสัยในการเรียน สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

กระบวนการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วนรอบด้านนั้น ครูควรเป็นกัลยาณมิตร รักเมตตาและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน

ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน โดยมีการวางแผนการสอนที่นำข้อมูล
 ทั้งจากหลักสูตร ความต้องการของนักเรียน และท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย
 เน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้และเรียนรู้ร่วมกัน ครูจัดการเรียนการสอนให้
 เชื่อมโยงกับสภาพของชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและลักษณะที่พึง
 ประสงค์ จัดการเรียนการสอน จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ให้นักเรียนเกิดความสุข ได้พัฒนา
 เต็มตามศักยภาพ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และประเมินการจัดการเรียนการสอนอย่าง
 ต่อเนื่องทุกด้านด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหลายหน่วยงานพบว่า
 ความรู้ความสามารถโดยเฉพาะวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ
 ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ (กองวิจัยการศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 22) และจากผลการทดสอบมาตรฐานระดับชาติ ช่วงชั้นที่ 4 O-NET
 (Ordinary National Educational Test) ปี 2548 พบว่าคะแนนรวมค่าเฉลี่ยจากทุกโรงเรียนในแต่ละ
 จังหวัดของประเทศไทย สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส อยู่ในขั้นที่
 ต่ำมาก ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ผลการทดสอบระดับชาติ ช่วงชั้นที่ 4 (O-NET) 5 วิชาและคะแนนรวมค่าเฉลี่ยจากทุก
 โรงเรียนในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	จำนวน โรงเรียน	ภาษา ไทย	อัน ดัด ศึกษา	สังคม อัน ดัด	ภาษา อังกฤษ	อัน ดัด	คณิต ศาสตร์	อัน ดัด	วิทยา ศาสตร์	อัน ดัด	รวม วิชา	อัน ดัด	
กรุงเทพฯ	176	54.44	1	47.53	1	35.89	1	32.85	1	37.68	1	208.39	1
ปัตตานี	49	35.88	76	31.88	76	25.09	71	21.35	76	25.52	76	139.73	76
นราธิวาส	33	36.91	75	33.38	74	25.47	58	21.67	75	26.15	74	143.59	74
ยะลา	28	36.92	74	33.06	75	25.09	70	22.24	74	25.96	75	143.28	75

ที่มา : คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2548 : 1

จากตารางที่ 1.1 ผลการทดสอบระดับชาติ ช่วงชั้นที่ 4 (O-NET) 5 วิชาและคะแนน
 รวมค่าเฉลี่ยจากทุกโรงเรียนในแต่ละจังหวัด จะเห็นได้ว่าคะแนนรวม 5 วิชาของโรงเรียนใน
 จังหวัดปัตตานีอยู่ในขั้นที่ต่ำมากที่สุด และถ้าพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่าวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา
 คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในลำดับสุดท้ายของประเทศ ยกเว้นวิชา
 ภาษาอังกฤษที่จัดอยู่ในลำดับที่ 71 ของประเทศ

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ร่วมกับองค์การยูนิเซฟและสถาบันศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกเด็ก ประกอบด้วยเด็กจาก 76 จังหวัดทั่วประเทศจำนวน 304 คน เมื่อวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2541 โดยเก็บข้อมูลจากป้ายนิทรรศการ 64 แผ่น กล้องเงาเรื่องครูที่ชอบ-ครูที่ไม่ชอบ 56 กล้อง และภาพผนังวิชาที่ชอบ-วิชาที่ไม่ชอบ 28 ผืน ที่เด็กๆร่วมกันจัดทำ ผลการสำรวจพบว่า เด็กเบื่อการเรียนและเรียนอย่างไม่มีความสุขจากสาเหตุด้านรูปแบบการเรียนมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 สาเหตุที่ทำให้เด็กเบื่อการเรียนตามความคิดเห็นของสมาชิกเด็ก

สาเหตุ	ร้อยละ
รูปแบบการเรียน	
รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนไม่ดี เรียนไม่สนุก เน้นการท่องจำเป็นหลัก	26.19
สถานที่เรียน	
สถานที่เรียนแออัดคับแคบ อากาศไม่ถ่ายเท อยู่ในทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสม	23.81
สาเหตุอื่นๆ	
ไม่ชอบวิชาเรียน อุปกรณ์การเรียนไม่ครบ ฯลฯ	23.81
ครูผู้สอน	
บุคลิกภาพไม่ดี คิ่มเหล้า สูบบุหรี่ พุดจาหยาบคาย ใช้การลงโทษไม่เหมาะสม	16.67
เพื่อน	
เพื่อนเกเร ชอบรังแก กลั่นแกล้ง และรบกวนการเรียน	9.52
รวม	100.00

ที่มา : มูลนิธิสดสี- สฤยดิวงศ์, 2541 : 22

จากประเด็นดังกล่าว เมื่อนำมาพิจารณาแล้วจะพบว่ารูปแบบการเรียนจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูเป็นสำคัญ หากครูได้รับการพัฒนา หรือมีการพัฒนาตนเองในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ปัญหาเด็กเบื่อการเรียนและไม่มีความสุขในการเรียนก็ลดลงได้

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จากข้อมูลปี 2550 มีประชากรทั้งสิ้น 1,812,201 คน แยกเป็น ชาย 896,776 คน และหญิง 915,425 คน (กรมการปกครอง, 2550 : 7-9) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นประชาชนใน 3 จังหวัดภาคใต้จึงมีวิถีชีวิตแบบชาวไทยมุสลิม ที่ลักษณะเด่นคือการผูกพันกับชุมชนและครอบครัวอย่างแน่นแฟ้น อาศัยบทบัญญัติของศาสนาอิสลามเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ชาวไทยมุสลิมมีความเชื่อมั่นในศาสนาของตนเองและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและผูกพันอยู่กับศาสนาตั้งแต่เกิดจนตาย เด็กมุสลิมทุกคนต้องศึกษาศาสนาอิสลาม ควบคู่กับการอ่านหนังสืออาหรับ แหล่งเรียนรู้ทางศาสนาอิสลามที่สำคัญ ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด สถานศึกษาปอเนาะและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ศูนย์สารสนเทศอิสลาม, 2549 : 1)

สถาบันศึกษาปอเนาะ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศาสนาอิสลามที่สำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดการศึกษาตามอรรถาษัศ ผู้สอนเรียกว่า “โต๊ะครู” ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางศาสนาอิสลามอย่างลึกซึ้ง เป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชน จัดการเรียนการสอนตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของโต๊ะครู ผู้เรียนต้องการศึกษาความรู้ทางศาสนาอิสลามสาขาใด ต้องไปสมัครเรียนกับโต๊ะครูที่มีความเชี่ยวชาญตามที่ต้องการเรียน เรียกกันโดยทั่วไปว่า “โต๊ะปาเก” จะศึกษาเล่าเรียนจนกระทั่งความรู้แตกฉาน ไม่มีหลักสูตรและระยะเวลาที่แน่นอน ผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันศึกษาปอเนาะส่วนใหญ่มักจะไปเป็นผู้นำทางศาสนาในชุมชน เพื่อถ่ายทอดความรู้ทางศาสนาอิสลามให้แก่ประชาชนในชุมชนต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทะเบียนสถาบันศึกษาปอเนาะ เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ซึ่งก่อนนั้น เรียกว่า “ปอเนาะ” โดยโต๊ะครูจะใช้บ้านของโต๊ะครูเป็นสถานที่สอน ส่วนผู้เรียนก็พักอาศัยอยู่ในกระท่อมเล็ก ๆ รอบบ้านของโต๊ะครู ซึ่งการจัดทะเบียน “ปอเนาะ” มีอยู่ 2 ยุค ได้แก่

ยุคที่ 1 (พ.ศ. 2504-2514) จัดทะเบียนปอเนาะ เพื่อพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม และปรับเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาและวิชาสามัญตามสภาพความพร้อม

ยุคที่ 2 (พ.ศ. 2547) จัดทะเบียนปอเนาะเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นปอเนาะสภาพดั้งเดิม แต่เน้นการพัฒนาวิชาชีพ ให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต และหากต้องการเรียนรู้วิชาสามัญทางราชการก็สามารถจัดให้ได้ สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 พัฒนามาจาก “ปอเนาะ” ปี พ.ศ. 2504-2514 สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนทางอิสลามศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และอีกส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่ไปด้วย แต่สภาพความพร้อมทั้งบุคลากรและระบบการจัดการเรียนรู้ยังไม่เข้าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะยกระดับสู่การเป็นโรงเรียนตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525

2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งโรงเรียนประเภทนี้จะจัดสอนอิสลามศึกษา และวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15 (1) ยังแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ประกอบด้วย

ลักษณะที่ 1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบริหารโดยสมาคมหรือมูลนิธิ ซึ่งเป็นองค์บุคคลนิติบุคคล ทางราชการอุดหนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายหัว 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งโรงเรียนลักษณะดังกล่าว ทางราชการจะถอนข้าราชการครูที่ไปช่วยสอนวิชาสามัญออก เนื่องจากได้รับการอุดหนุนไปจ้างครูโดยเฉพาะแล้ว หากโรงเรียนมีความจำเป็นต้องมีข้าราชการครูที่ทางราชการส่งไปช่วยสอน จะต้องคืนเงินจำนวนเท่ากับวุฒิการศึกษาขั้นต้นของข้าราชการคนดังกล่าวให้แก่ทางราชการ

ลักษณะที่ 2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ซึ่งทางราชการจะอุดหนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญทั่วไป แต่ทางราชการจะส่งข้าราชการครูส่วนหนึ่งสอนวิชาสามัญปฏิบัติการสอนร่วมกับครูที่โรงเรียนจ้างสอน (พลธิบูล เฟื่องแจ่ม, 2549 :1)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนโรงเรียนรูปแบบนี้ ตั้งอยู่มากกว่าพื้นที่ใด ๆ ของประเทศ จากการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนร้อยละโรงเรียนเอกชนประเภทอิสลามคู่สามัญ สังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาเอกชน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าจังหวัดปัตตานีมีอัตราร้อยละ 43.38 จังหวัดยะลามีอัตราร้อยละ 22.79 และจังหวัดนราธิวาสมีอัตราร้อยละ 33.82 ซึ่งจังหวัดปัตตานีมีอัตราร้อยละของโรงเรียนมากกว่าจังหวัดอื่น (สำนักผู้ตรวจราชการ, 2549 : 1)

ในแต่ละปีจะมีการคัดเลือกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อเข้ารับรางวัลพระราชทาน เกิดขึ้นจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะ พ.ศ. 2504 กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องได้

กำหนดวิธีการ และจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเป็นการสมนาคุณโรงเรียนที่ปรับปรุงกิจการดีเด่น ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพร้อมทั้งรับรางวัลพระราชทานเป็นประจำทุกปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504

การดำเนินคัดเลือกผู้เข้ารับรางวัลพระราชทาน เป็นงานที่มีเกียรติเป็นสิริมงคล สมควรที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินและคัดเลือกคณะกรรมการต้องกระทำอย่างมีหลักเกณฑ์ บริสุทธิ์ ยุติธรรม ใช้ความสามารถและดุลยพินิจในการตัดสินผลอย่างถูกต้องตามหลักการที่เป็นกลาง ไม่น้อมเอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ได้บุคคลหรือโรงเรียนที่สมควรรับรางวัลพระราชทานอย่างแท้จริง

นาวาตรี ปานกาเซ็ง (2544 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15(1) และมาตรา 15 (2) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงโดยเร่งด่วนถึงพอใช้ในทุกปัจจัยคุณภาพในด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่านักเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนควรแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

คณิตา นิจรัตกุล (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยและยุทธศาสตร์การสอนของครูภาษาไทยดีเด่นของครูมัธยมศึกษาตอนต้นใน 14 จังหวัดภาคใต้ พบว่าคุณลักษณะของครูภาษาไทยดีเด่น ประกอบด้วยคุณสมบัตินี้ 12 ด้าน มีลำดับของคุณสมบัติคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการสอนภาษาไทย ด้านผลการสอนภาษาไทย ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอุดมการณ์แห่งวิชาชีพครู ด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านความเสียสละ ด้านผลงานวิชาภาษาไทย และด้านความเป็นผู้ทันสมัยและทันเหตุการณ์ และปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นครูภาษาไทยดีเด่น พบว่า ครูภาษาไทยดีเด่นส่วนมากเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านวิชาการ

จากปัญหาและแนวคิดต่างๆที่กล่าวมา ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูในจังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นผลสำเร็จที่สำคัญทางการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนของครู : กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลพระราชทานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการจัดการเรียนการสอน ของครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอน ของครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับรางวัลของครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การศึกษาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนของครู : กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลพระราชทานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความสำคัญและประโยชน์ ดังนี้

1. ด้านความรู้
 - 1.1 ทำให้ทราบถึงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนของครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
 - 1.2 ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการสอนของครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
 - 1.3 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
2. ด้านการนำไปใช้
 - 2.1 ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี
 - 2.2 เป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการและศึกษานิเทศก์ให้การนิเทศแก่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะส่งเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนของครู : กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลพระราชทานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในรูปพหุกรณีศึกษา (Multi-Case Studies) ในระบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช่แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 เป็นครูที่ได้รับรางวัลพระราชทานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2549 จำนวน 5 คน ดังนี้

1.1.1 นางกฤติยา จุลยานนท์ โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

1.1.2 นางแวงเสาะ แตมามู โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี สาขาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.1.3 นายอดิศักดิ์ มะปาแซ โรงเรียนพัฒนาอิสลาม อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์

1.1.4 นายอาหามะ มะเร๊ะ โรงเรียนครุศาสตร์วิทยา อำเภอสายบุรีจังหวัดปัตตานี สาขาวิชาคณิตศาสตร์

1.1.5 นางสิรี นวลเจริญ โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี สาขาวิชาภาษาไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 เป็นผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ/หัวหน้าสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 (1.1)

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 เป็นเพื่อนครู ซึ่งสอนวิชาเดียวกันและอยู่ในโรงเรียนเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 (1.1)

1.4 กลุ่มตัวอย่างที่ 4 เป็นนักเรียนที่กลุ่มตัวอย่างที่ 1 (1.1) ทำการสอน

1.5 กลุ่มตัวอย่างที่ 5 เป็นผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการสถานศึกษา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) การบันทึกภาคสนาม (Field Note) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Document Analysis)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน** หมายถึง ครูที่สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับรางวัลพระราชทานในสาขาวิชาต่างๆตั้งแต่ปี พ.ศ.2547-2549 ที่สอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต1 และเขต2

2. **ครูสอนวิชาสามัญ** หมายถึง ครูที่สอนวิชาสามัญระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต1 และเขต2

3. **เทคนิคการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน วิธีการสอน หรือการดำเนินการทางการสอนใดๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ในการบรรยาย ผู้สอนอาจใช้เทคนิคต่างๆ ที่สามารถช่วยให้การบรรยายมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

4. **พฤติกรรมการสอน** หมายถึง การแสดงออกของครูที่ได้รับรางวัลพระราชทานในการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆทั้งก่อนการสอน ขณะสอน และหลังสอน ซึ่งพิจารณาได้จากตัวบ่งชี้ด้านการสอนของครู 10 ประการ (ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 12) คือ

- (1) ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
- (2) ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
- (3) ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
- (4) ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
- (5) ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
- (6) ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน
- (7) ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
- (8) ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง

- (9) ครูฝึกฝนกิจกรรมรายทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
- (10) ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

5. **ปัจจัย** หมายถึง เหตุอันเป็นทางทำให้เกิดผลของการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความสามารถ

6. **สถานที่ศึกษา** หมายถึง โรงเรียนหรือสถานที่ที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

สถานที่ศึกษาครั้งนี้ มี 3 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
2. โรงเรียนพัฒนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
3. โรงเรียนครุศาสตร์วิทยา อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี